

TECHNICKÁ UNIVARZITA LIBEREC
FAKULTA TEXTILNÍ
Katedra technologie a řízení konfekční výroby v Prostějově

Bakalářský studijní program: TEXTIL

Studijní obor: Technologie a řízení oděvní výroby – 3107R004

Zaměření: Konfekční výroba

Bakalářská práce

**VYBRANÉ ÚČETNÍ OPERACE
V NÁVAZNOSTI NA DAŇ Z PŘÍJMŮ**

**SELECTED ACCOUNTING ENTRIES
IN RELATION TO INCOME TAX**

Vypracovala: Jana Zezulová

Vedoucí práce: Ing. Jaroslav Zlámal, Ph.D.

Počet:

stran	tabulek	zdrojů	příloh
45	1	8	11

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v Univerzitní knihovně TUL.

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že TUL má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce, že souhlasím s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědoma toho, že užit své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem TUL, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených univerzitou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše).

Beru na vědomí, že si svou bakalářskou práci mohu vyzvednout v Univerzitní knihovně TUL po uplynutí pěti let po obhajobě.

V Prostějově dne: 10. 4. 2005

.....
podpis

ANOTACE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
VYBRANÉ ÚČETNÍ OPERACE V NÁVAZNOSTI NA DAŇ Z PŘÍJMŮ

Předmětem bakalářské práce jsou vybrané problémy účetnictví oděvní firmy navazující na daň z příjmů.

Práce obsahuje hlavní zásady a funkce účetnictví, dále se zaměřuje na daně a jejich rozdělení. V práci se nachází i vybrané části ze zákona o účetnictví a ze zákona o daních z příjmů.

V aplikační části bakalářské práce jsou navrženy způsoby řešení několika problémů účetnictví v návaznosti na daň z příjmů firmy Stylas. Jsou zde analyzovány možné metody používané při odpisování majetku, účtování služebních cest a následná doporučení pro oděvní firmu.

ANNOTATION OF THE THESIS
SELECTED ACCOUNTING ENTRIES IN RELATION TO INCOME TAX

The topic of the bachelor work are selected accountancy questions related to the income tax in the cloth manufacturing company.

The thesis includes main principles and functions of bookkeeping, it also deals with taxws and their categorization. The thesis also contains selected parts of the accountancy law and the income tax law.

The ways of the solution of several accountancy problems related to the income tax of Stylas firm are suggested in the applicatle part of the thesis. The possible methods used in writting off property, charging of bussine trips and following recommendation for the cloth manufacturing company are analysed here.

Obsah

I. Úvod	7
II. Cíl bakalářské práce	8
III. Teoretická část	
1. Účetnictví.....	9
1.1. Definice účetnictví.....	9
1.2. Podstata a význam účetnictví.....	9
1.3. Funkce účetnictví.....	10
1.4. Hlavní obecné účetní zásady.....	11
1.5. Obecná ustanovení účetnictví.....	11
1.6. Předmět účetnictví.....	12
2. Vedení účetnictví.....	14
4.1. Podvojný účetnictví.....	16
2.1.1. Účetní doklady.....	17
2.1.2. Účetní knihy.....	17
2.1.3. Účetní uzávěrka.....	18
3. Daně.....	18
3.1. Daně přímé.....	19
3.2. Daně nepřímé.....	19
3.3. Daně majetkové.....	19
4. Daň z příjmů.....	20
4.1. Daň z příjmů fyzických osob.....	20
4.1.1. Poplatníci daně.....	20
4.1.2. Předmět daně.....	21
4.1.3. Osvobození od daně.....	21
4.1.4. Základ daně a daňová ztráta.....	21
4.1.5. Nezdánitelná část základu daně.....	22
4.1.6. Sazba daně.....	23
4.2. Daň z příjmů právnických osob.....	23
4.2.1. Poplatníci daně.....	23
4.2.2. Zdaňovací období.....	24

4.2.3. Předmět daně	24
4.2.3. Základ daně	24
4.2.4. Sazba daně a výpočet daňové povinnosti	25
4.2.5. Položky odčitatelné od základu daně	25
4.2.6. Sleva na dani	25
4.2.7. Daňové přiznání	25
IV. Aplikační část	
5. Vybrané účetní operace oděvní firmy Stylas s.r.o.	27
5.1. Odpis plánovaného nákupu programu Accumark a kreslicího plotteru.....	27
5.1.1. Odpisování majetku	27
5.1.2. Odpisy hmotného majetku	28
5.1.3. Odpisy nehmotného majetku	28
5.1.4. Postup při odpisování	29
5.2. Pojistné na sociální zabezpečení a následné zaúčtování.....	35
5.2.1. Poplatníci pojistného.....	35
5.2.2. Vyměřovací základ.....	35
5.2.3. Sazby pojistného.....	36
5.3. Účtování služebních cest a následné zaúčtování.....	38
5.3.1. Směrnice.....	38
5.3.2. Formuláře.....	38
5.3.3. Náhrady při pracovní cestě.....	39
5.3.4. Stravné.....	39
5.3.5. Náhrady při používání silničních motorových vozidel.....	39
V. Závěr	42
Seznam použitých symbolů	43
Literatura.....	44
Seznam příloh.....	45

I. Úvod

Oděvní firmy přijímají velké množství zakázek a musí se orientovat nejen v toku materiálu, ale i v toku financí. Před samotnou výrobou následuje mnoho operací ohledně nákupu materiálu, nákupu či opravy strojů, výpočtu mezd zaměstnanců atd. Tyto operace se zachycují i v účtování, žádný materiál se neztratí, vše se eviduje, např. i škody způsobené požárem. Denně se zapisuje několik desítek operací, které je nezbytné zachytit pro přehlednost a kontrolu, což obnáší znalost účetnictví a v návaznosti i znalost daní.

Tato práce by měla čtenáře seznámit s podstatou a významem účetnictví, s jeho předmětem, zásadami a funkcemi. Důležitou informací v účetnictví je, zda se jedná o firmu, která je poplatníkem daně z příjmů fyzických nebo právnických osob, o rozdílech obou případů je taktéž pojednáno v teoretické části bakalářské práce.

Pro názorné řešení problémů v účetnictví jsem vybrala firmu Stylas s.r.o., která se zabývá výrobou dámské i pánské konfekce pro tuzemsko i zahraničí, je fyzickou osobou, vede podvojně účetnictví a je plátcem daně, zaměstnává 57 lidí.

Firma se během účetního období setkává s řadou problematických účetních případů, týkajících se účtování oprav nemovitostí, nájemného, sociálního a zdravotního pojištění, odpisů, daňových výdajů, odvodu daní, tvoření rezervy, úvěrů a úroků, nákladů na služební cesty atd.

V praktické části tedy popisují 3 účetní operace v návaznosti na daň z příjmů, a těmi jsou: odpisování majetku, pojistné a sociální zabezpečení, účtování služebních cest a jejich následné zaúčtování. **U účetních operací jsou navrženy způsoby řešení problému a vhodná doporučení k ovlivnění hospodářského výsledku.**

Podrobnější informace je možné čerpat z příloh, případně z použité literatury a pramenů, které jsou zmíněny v závěru bakalářské práce.

II. Cíl bakalářské práce

Cílem této bakalářské práce je provést aplikaci vybraných problémů účetnictví v návaznosti na daň z příjmů u vybrané oděvní firmy. Na základě teoretických poznatků, z nichž jsou podstatné části uvedeny v teoretické části práce, je analýza třech důležitých účetních případů, které musí být řešeny nejen jako účetní operace, ale právě s ohledem na jejich daňový efekt.

Proto v teoretické části nejprve definuji úlohu účetnictví v informační soustavě firmy, vymezuji hlavní charakteristiky, zásady, funkce a pravidla účetnictví. Dále definuji vedení účetnictví v ČR, popisuji princip a zásady účtování. Uvádím čtenáře do problematiky daní a jejich rozdělení, definuji hlavní zásady daně z příjmů a vysvětluji princip výpočtu daně z příjmů fyzických a právnických osob a odvodu daňové povinnosti.

V aplikační části pak podrobně analyzuji tři zadané účetní operace, které musí firma cyklicky řešit. Analýza přispívá k návrhu na způsoby řešení těchto problémů a směřuje k optimalizaci daňové zátěže. Výsledkem jsou tedy doporučení firmě Stylas k praktickému řešení.

III. Teoretická část

1. Účetnictví

1.1. Definice účetnictví

Účetnictví je uzavřená, vnitřně uspořádaná soustava informací, pomocí níž se v peněžní jednotce zjišťuje, měří a hodnotí hospodářská činnost účetní jednotky, zjišťuje stav majetku a hospodářský výsledek činnosti.

Prvkem informačního zobrazení je v účetnictví každá hospodářská operace, každý hospodářský jev. Jeho zobrazení a zařazení umožňuje určité uspořádání v daném účetním systému. [1]

1.2. Podstata a význam účetnictví

Vedení účetnictví upravuje zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Tento zákon stanoví v souladu s právem Evropských společenství (dnes EU) rozsah a způsob vedení účetnictví a požadavky na jeho průkaznost. [4]

Ve vlastním zájmu podnikatele je, aby si účetnictví pečlivě vedl, neboť poskytuje tyto výhody:

- má stálý přehled o svém majetku i dlužích, o příjmech a výdajích (resp. o výnosech a nákladech),
- umožňuje mu přesně vypočítat hospodářský výsledek (zisk nebo ztrátu),
- přináší jistotu při jednání s finančním úřadem,
- umožňuje mu dokázat pravdu při sporech se zákazníky, dodavateli, pojišťovnou nebo i se zaměstnanci,
- je podkladem pro přesnou kalkulaci, zejména pro určení režie.

Hlavním posláním účetnictví je poskytnout věrný a pravdivý obraz o hospodaření podniku. [2]

1.3. Funkce účetnictví

Účetnictví musí plnit 4 základní funkce:

- ***funkci ochrany majetku*** – je důvodem proč vlastně účetnictví vzniklo. Každý ekonomický subjekt má pro svou činnost k dispozici určitý majetek. Tento majetek nemusí být pouze věcný, finanční, nýbrž i do určité míry neviditelný, těžko vyčíslitelný a těžko ocenitelný. Zachycení stavu majetku a jeho rozložení do jednotlivých majetkových položek je předpokladem pro jeho ochranu. Naplnění této funkce znamená neustálé sledování stavu i pohybu majetkových složek, předepsanou inventarizaci, dodržování pravidel při majetkových pohybech, přírůstcích či úbytcích.

- ***funkci daňovou*** – znamená, že výstupy z účetnictví jsou podkladem pro výpočty daní a jejich správný odvod. Účetnictví má přímou návaznost na výpočty daní z příjmů, ať už fyzických či právnických osob. Rovněž tak musí účetnictví zabezpečit sledování daně z přidané hodnoty (DPH), jakož i účetní předpisy všech povinných daní majetkových spolu s evidencí jejich odvodu, záloh či poplatků.

- ***funkci manažerskou*** – znamená, že výstupy z účetnictví, ekonomické ukazatele, jejich výše a pohyb, trend atd. jsou podkladem pro rozhodování a řízení ekonomických procesů dané firmy.

- ***funkci dispoziční*** – je založena na povinnosti archivace účetních dokladů, účetních knih a účetních výkazů. Z této povinnosti uchovávat údaje ještě po skončení účetního období vyplývá možnost, že i po určité době účetnictví poskytuje důkazní materiály pro doložení určité události či výskytu nějakého jevu v minulosti. To může být podkladem i pro zpětné kontroly, soudní pře apod., kdy záznamy účetnictví se stávají důležitým důkazním materiálem. [1]

1.4. Hlavní obecné účetní zásady

- a) zásada objektivitv účetnictví, znamená požadavek věrného zobrazení majetku, závazků, jmění, nákladů a výnosů a zjištění hospodářského výsledku.
- b) zásada bilanční kontinuity, z níž vyplývá požadavek, aby konečné stavy a počáteční stavy nového účetního období souhlasily.
- c) zásada stálosti metod oceňování, standardů účtování a způsobů odpisování. Zde je zmínka o nezbytnosti použití tzv. historických cen, tj. takových cen, za které byl majetek v době svého vzniku skutečně pořízen. Tyto historické ceny přesně vyjadřují některé právní požadavky (např. je zřejmý podíl při podílovém spoluvlastnictví), proto se nemohou během existence majetku měnit, přestože inflace a jiné faktory způsobují, že dnešní pořizovací ceny jsou na zcela jiné úrovni.
- d) zásada zákazu kompenzace, znamená, že je zakázáno vzájemné vyrovnání aktiv a pasiv, nákladů a výnosů, příjmů a výdajů.
- e) zásada opatrnosti, podle níž je povinností účetní jednotky promítnout do ocenění majetku a závazků v účetnictví a v účetní závěrce rizika, ztráty, znehodnocení, které jsou známy účetní jednotce při sestavování účetní závěrky. Aktiva a výnosy se nesmí nadhodnocovat, pasiva a náklady podhodnocovat. Zásada opatrnosti se promítá do účtové osnovy především tvorbou tzv. opravných položek a tvorbou rezerv.
Všechny tyto zásady ústí v jeden zásadní požadavek, požadavek reálného zobrazení ekonomiky dané účetní jednotky.
- f) zásada nepřetržitosti trvání ekonomického subjektu, z níž vyplývá, že účetnictví trvá, dokud nejsou vypořádány pohledávky a závazky, i když subjekt skončil svou činnost.

[1]

1.5. Obecná ustanovení účetnictví

Zákon o účetnictví definuje zásady vedení účetnictví a vztahuje se na:

- a) právnické osoby, které mají sídlo na území České republiky,
- b) zahraniční osoby, pokud na území České republiky podnikají nebo provozují jinou činnost podle zvláštních právních předpisů,
- c) organizační složky státu podle zvláštního právního předpisu,

- d) fyzické osoby, které jsou jako podnikatelé zapsány v obchodním rejstříku,
- e) ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud jejich obrat podle zákona o dani z přidané hodnoty, včetně zdanitelných plnění osvobozených od této daně, jež nejsou součástí obratu, v rámci jejich podnikatelské činnosti, přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 15 000 000 Kč, a to od prvního dne kalendářního roku; do obratu se nezapočítávají příjmy z činností, která vykazuje všechny znaky podnikání, kromě toho znaku, že je prováděna podnikatelem,
- f) ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí,
- g) ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli a jsou účastníky sdružení bez právní subjektivity podle zvláštního právního předpisu, pokud alespoň jeden z účastníků tohoto sdružení je osobou uvedenou v písmenech a) až f) nebo h), nebo
- h) ostatní fyzické osoby, kterým povinnost vedení účetnictví ukládá zvláštní právní předpis. [4]

1.6. Předmět účetnictví

- Účetní jednotky účtují o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasív, dále o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření.
- Účetní jednotky účtují podvojnými zápisy o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově souvisí; není-li možno tuto zásadu dodržet, mohou účtovat i v účetním období, v němž zjistili uvedené skutečnosti. V účetním období účetní jednotky účtují o uvedených skutečnostech v souladu s účetními metodami; přitom o veškerých nákladech a výnosech účtují bez ohledu na okamžik jejich zaplacení nebo přijetí.
- Účetním obdobím je nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců. Účetní období se buď shoduje s kalendářním rokem nebo je hospodářským rokem. Hospodářským rokem je účetní období, které může začínat pouze prvním dnem jiného měsíce, než je leden. Účetní období bezprostředně předcházející změně účetního období může být kratší nebo i delší než uvedených dvanáct měsíců. V případech přeměn společností nebo družstev s výjimkou změny právní formy účetní období začíná rozhodným dnem podle zvláštního právního předpisu a končí posledním dnem účetního období, ve kterém byl proveden zápis

uvedených skutečností do obchodního rejstříku, jde-li o nástupnickou účetní jednotku. U zúčastněných účetních jednotek končí účetní období dnem předcházejícím rozhodnému dni podle zvláštního právního předpisu.

- Účetní jednotky, které nejsou organizační složkou státu, územním samosprávním celkem nebo účetní jednotkou vzniklou nebo zřízenou zvláštním zákonem, mohou uplatnit hospodářský rok. Uplatnit hospodářský rok lze pouze po oznámení záměru změny účetního období místně příslušnému správci daně z příjmů nejméně 3 měsíce před plánovanou změnou účetního období, jinak účetní období zůstává nezměněno. Obdobně postupují účetní jednotky i při přechodu z hospodářského roku na kalendářní.

- Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví zejména směrné účtové osnovy, uspořádání a označování položek účetní uzávěrky a konsolidované účetní závěrky, obsahové vymezení těchto závěrek a účetní metody.

- Účetní jednotky jsou povinny vést jedno účetnictví za účetní jednotku jako celek.

- Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví jako soustavu účetních záznamů; přitom mohou použít technických prostředků, nosičů informací a programového vybavení. Účetním záznamem se rozumí data, která jsou záznamem veškerých skutečností týkajících se vedení účetnictví. Každou skutečnost týkající se vedení účetnictví jsou účetní jednotky povinny zaznamenávat výhradně jen účetními záznamy.

- Jednotlivé účetní záznamy mohou být seskupovány do souhrnných účetních záznamů; takovými účetními záznamy jsou zejména účetní doklady, účetní zápisy, účetní knihy, odpisový plán, inventurní soupis, účtový rozvrh, účetní uzávěrka a výroční zpráva. Účetní jednotky jsou povinny takové účetní záznamy vést nejméně v rozsahu stanoveném tímto zákonem.

- Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví v peněžních jednotkách české měny. V případě pohledávek a závazků, podílů na obchodních společnostech, cenných papírů a derivátů, cenin, pokud jsou vyjádřeny v cizí měně, devizových hodnot, s výjimkou zlata, jsou účetní jednotky povinny použít současně i cizí měnu; tato povinnost platí i u oprávněných položek, rezerv a technických rezerv, pokud majetek a závazky, kterých se týkají, jsou vyjádřeny v cizí měně.

- Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví v českém jazyce.

- Za informační systém podle zvláštního právního předpisu lze považovat pouze jako celek.

- Účetní jednotky jsou povinny zachycovat skutečnosti, které jsou předmětem účetnictví, účetními doklady.
- Účetní jednotky jsou povinny zaznamenávat účetní případy v účetních knihách pouze na základě účetních záznamů.
- Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví tak, aby účetní uzávěrka sestavená na jeho základě podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky.
- Účetní jednotka je povinna použít účetní metody způsobem, který vychází z předpokladu, že bude nepřetržitě pokračovat ve své činnosti a že u ní nenastává žádná skutečnost, která by ji omezovala nebo ji zabraňovala v této činnosti pokračovat i v dohledné budoucnosti.
- Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů. [4]

2. Vedení účetnictví

Firma Stylas s.r.o. vede *podvojně účetnictví*, kde účtuje provedené platby, tedy příjmy a výdaje na účtech a v pokladně, a také zachycuje každý účetní případ na dvou souvztažných účtech zaznamenané v *účetních knihách*.

Každá firma musí mít průkazné účetní záznamy, nazývané *účetní doklady*. Nejpoužívanějšími doklady firmy Stylas jsou: faktura přijatá – *příloha č.1*, dodací list pro ČR – *příloha č.2*, dodací list pro EU – *příloha č.3*, prodejka, příjmový a výdajový pokladní doklad – *příloha č.4*, faktura vydaná – *příloha č.5*.

Na konci účetního období, tedy na konci roku, se vyhotoví oznámení o zůstatku tzv. „roční *účetní závěrka*“.

Výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů

Výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů se pro zjištění základu daně odečtou ve výši prokázané poplatníkem a ve výši stanovené tímto zákonem a zvláštními předpisy. Ve výdajích na dosažení, zajištění a udržení příjmů nelze uplatnit výdaje, které již byly v předchozích zdaňovacích obdobích ve výdajích uplatněny.

Výdaji (náklady) podle výše uvedeného jsou například také:

- odpisy hmotného majetku,
- zůstatková cena hmotného majetku,
- zůstatková cena hmotného majetku vyřazeného v důsledku škody,
- pojistné hrazené poplatníkem, pokud souvisí s příjmem, který je předmětem daně a není od daně osvobozen,
- pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti,
- nájemné, s výjimkou nájemného u finančního pronájmu s následnou koupí najaté věci,
- daň z převodu nemovitostí,
- rezervy a opravné položky,
- výdaje (náklady) na pracovní a sociální podmínky, péči o zdraví a zvýšený rozsah doby odpočinku zaměstnanců,
- účetní odpisy,
- výdaje na pracovní cesty, včetně výdajů na pracovní cesty spolupracujících osob (na ubytování, stravné, na dopravu vlastním silničním motorovým vozidlem, na dopravu silničním motorovým vozidlem zahrnutým do obchodního majetku poplatníka). [5]

Za výdaje (náklady) vynaložené k dosažení, zajištění a udržení příjmů pro daňové účely nelze uznat například:

- výdaje (náklady) na pořízení hmotného a nehmotného majetku, s výjimkami, včetně splátek a úroků z úvěrů a půjček spojených s jejich pořízením,
- výdaje na zvýšení základního kapitálu včetně splácení půjček,
- penále a pokuty s výjimkami,
- tvorbu rezervních a ostatních účelových fondů s výjimkami,
- manka a škody přesahující náhrady s výjimkami,
- technické zhodnocení. [5]

2.1. Podvojn e u etnictv ı

Podnikatelé zapsaní do obchodního rejst ıku jsou povinni vést u etnictv ı podvojně. Základní charakteristika tohoto typu u etnictv ı se dá uvést dvěma podstatnými znaky:

- podvojně u etnictv ı u tjuje nejen o provedených platbách, tedy p ıjmech a výdajích na u ttech a v pokladně, ale rovněž o všech závazcích a pohledávkách, tedy právech;
- podvojně u etnictv ı zachycuje každý u etn ı p ıpad na dvou souvztažných u ttech, na recipročních stranách.

Na po atku podnikaní je povinen podnikatel sestavit tzv. po ate n ı rozvahu. V ní uvede stavy vkládaného majetku do podnikaní, a to v členění dle jejich struktury, dle jejich finančního krytí.

Aktiva jsou v rozvaze členěna na stálá aktiva a oběžná aktiva. Pasiva jsou členěna na vlastní zdroje a cizí zdroje. Z rozvahy zji tujeme objem majetku podniku, jeho složení, z jakých zdrojů byl majetek opatřen a kolik činí vlastní a cizí zdroje. V u etnictv ı má rozvaha zásadní význam, protože podává přehled na levé straně o aktivech a na straně pravé o pasivech jako krytí aktiv. V rozvaze se aktiva musí rovnat pasivům.

 innost ı hospod arsk eho subjektu vznikají u etn ı p ıpady, které p ısbou změny rozvahových u t u, stavů aktiv a pasiv. U etnictv ı musí tyto změny zachytit tak, aby k určitému datu mohlo informovat o reálném stavu majetku k novému u etn ımu termínu.

Pro všechny u tchy zahrnuté v po ate n ı rozvaze vytvo ıme samostatn e u tchy, nap ı. budovy, stroje, běžný u et, u verov y u et atd. Znamená to, že vytvo ıme tzv. u tov y rozvrh, tj. soubor všech u t u, které budeme ve firmě pou ıvat, jenž  umo n uje u etn ı osnova.

Pro zápisy na rozvahov e u tchy platí tato pravidla:

- a) U tchy aktiv mají po ate n ı stav v dvy na straně levé, p ır stky na straně levé, ubytky na straně pravé, kone n e zůstatky na straně pravé.
- b) U tchy pasiv mají po ate n ı stavy v dvy na straně pravé, p ır stky na straně pravé, ubytky na straně levé, kone n e zůstatky na straně levé.

Výstupy z jednoho systému jsou však vstupy do systému jiného a naopak. Tento princip je pln e uplatněn v systému podvojného u etnictv ı, každá operace, každý u etn ı p ıpad je zaznamenán na dvou u ttech, z jednoho vystupuje, do druhého vstupuje. Principu tohoto

zápisu říkáme zápis podvojný, protože mezi jednotlivými účty existuje logická vazba, hovoříme o souvztažnosti.

V podvojném účetnictví je jedna a tatáž částka rozepisována na dva souvztažné účty, přičemž platí zásada reciprocit (z jednoho účtu vystupuje např. na straně Dal, pak jiný vstupuje na opačnou stranu MD). Rovnice MD = Dal, musí být zachována. [3]

2.2.1. Účetní doklady

Účetní doklady jsou průkazné účetní záznamy, které musí obsahovat:

- a) označení účetního dokladu,
- b) obsah účetního případu a jeho účastníky,
- c) peněžní částku nebo informaci o ceně za měrnou jednotku a vyjádření množství,
- d) okamžik vyhotovení účetního dokladu,
- e) okamžik uskutečnění účetního případu, není-li shodný s okamžikem vyhotovení účetního dokladu,
- f) podpisový záznam osoby odpovědné za účetní případ a podpisový záznam osoby odpovědné za jeho zaúčtování.

Účetní jednotky jsou povinny vyhotovovat účetní doklady bez zbytečného odkladu po zjištění skutečností, které se jimi zachycují, a to tak, aby bylo možno určit obsah každého jednotlivého účetního případu. [4]

2.2.2. Účetní knihy

Účetní jednotky účtující v soustavě podvojného účetnictví účtují:

- a) v deníku, v němž účetní zápisy uspořádají z hlediska časového a jímž prokazují zaúčtování všech účetních případů v účetním období,
- b) v hlavní knize, v níž účetní zápisy uspořádají z hlediska věcného,
- c) v knihách analytických účtů, v nichž podrobně rozvádějí účetní zápisy hlavní knihy,
- d) v knihách podrozvahových účtů, ve kterých se uvádějí účetní zápisy, které se neprovádějí v účetních knihách podle písmen a) a b).

Hlavní kniha zahrnuje syntetické účty podle účtového rozvrhu, které obsahují minimálně tyto informace:

- a) zůstatky účtů ke dni, k němuž se otevírá hlavní kniha,
- b) souhrnné obraty strany MD a Dal účtů, alespoň za kalendářní měsíc,
- c) zůstatky účtů ke dni, ke kterému se sestavuje účetní závěrka.

Účetní jednotky nesmějí zřizovat účty mimo účtový rozvrh a účetní knihy. [4]

2.2.3. Účetní závěrka

Účetní jednotky účtující v této soustavě sestavují v případech stanovených zákonem o účetnictví účetní závěrku. Účetní závěrka je nedílný celek a tvoří ji:

- a) rozvaha (bilance),
- b) výkaz zisku a ztráty,
- c) příloha, která vysvětluje a doplňuje informace obsažené v částech rozvahy a výkazu zisku a ztráty.

Účetní závěrka může zahrnovat i přehled o peněžních tocích nebo přehled o změnách vlastního kapitálu. [4]

3. Daně

Definice:

Daně patří státu. Daně jsou příjmem státního rozpočtu, s výjimkou části daní z příjmů a daní z nemovitostí, které jsou příjmem obcí. Správcem daní je místně příslušný finanční úřad. Výše daní, tzn. daňová politika vlády ovlivňuje ekonomické chování lidí i firem.

Daňová soustava obsahuje 3 typy daní:

- daně přímé,
- daně nepřímé,
- daně majetkové.

[1]

3.1. Daně přímé

Daně přímé jsou:

- daň z příjmů právnických osob – podnikatel (PO) si za svou firmu musí vypočítávat daň z příjmů PO a danou částku odvádět na účet finančního úřadu.
- daň z příjmů fyzických osob – podnikatel musí vypočítávat, srážet a odvádět příslušnému finančnímu úřadu daň z příjmů FO ze závislé činnosti svých zaměstnanců; podnikatel (FO) si za sebe musí vypočítat svou daň z příjmů FO z podnikání, vyplnit daňové přiznání a odvést příslušnou částku na účet místně příslušného finančního úřadu. [1]

3.2. Daně nepřímé

Daně nepřímé jsou skryty v cenách zboží. Tyto daně jsou dány procentem k základní ceně.

Daně nepřímé jsou:

- daň z přidané hodnoty – je daň odváděná státu, představuje významný zdroj státního rozpočtu. Touto daní jsou zdaňovány nejen věci, ale i služby a práva.
- daň spotřební – se netýká všeho zboží, ale je zase určena Zákonem o spotřební dani. [1]

3.3. Daně majetkové

Daně majetkové jsou:

- daň z nemovitostí – bude podnikatel platit např. z budovy, haly, pozemku atd. Pokud má tento majetek zahrnut do obchodního jmění firmy, může si tuto daň zaúčtovat do výdajů spjatých s podnikáním.
- daň z převodu nemovitostí – se platí při změně vlastnictví. Tuto daň platí prodávající, pokud tedy podnikatel prodal např. část svého majetku zahrnutého do obchodního jmění firmy, může i tuto daň zahrnout do firemních nákladů.

- daň silniční – se platí za každý firemní automobil, platí se i za každý osobní automobil, který je používán ke služebním účelům pro firmu. Rovněž tuto daň může podnikatel zahrnout do firemních nákladů.
- daň dědická a darovací – může platit podnikatel pokud tímto způsobem získá majetek sloužící k podnikání. I v tomto případě může být daň zahrnuta do firemních nákladů.
- daň k ochraně životního prostředí – se může týkat jen omezené části podnikatelů. Tato daň je platná, ale dosud není účinná. [1]

4. Daň z příjmů

Daně z příjmů upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Tento zákon upravuje: a) daň z příjmů fyzických osob

b) daň z příjmů právnických osob

Firma Stylas je poplatníkem daně z příjmů právnických osob a předmětem daně jsou příjmy z výrobní činnosti dámské a pánské konfekce.

4.1. Daň z příjmů fyzických osob

4.1.1. Poplatníci daně

- poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby;
- poplatníci, kteří mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují, mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí – daňový rezident;
- daňový nerezident je osoba, která není daňovým rezidentem, a která má příjmy ze zdrojů na území České republiky a daní podléhají pouze příjmy z těchto zdrojů. Má omezenou daňovou povinnost. [5]

4.1.2. Předmět daně z příjmů fyzických osob

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou:

- a) příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§ 6),
- b) příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7),
- c) příjmy z kapitálového majetku (§ 8),
- d) příjmy z pronájmu (§ 9),
- e) ostatní příjmy (§ 10).

[5]

4.1.3. Osvobození od daně

Od daně jsou osvobozeny například:

- a) příjmy z prodeje rodinného domu, bytu, včetně podílu na společných částech domu nebo spoluvlastnického podílu, včetně souvisejícího pozemku, pokud v něm prodávající měl bydliště nejméně po dobu 2 let bezprostředně před prodejem;
- b) příjmy z prodeje nemovitostí, bytů nebo nebytových prostor neuvedených pod písmenem a), přesáhne-li doba mezi nabytím a prodejem dobu pěti let;
- c) příjmy z prodeje movitých věcí;
- d) cena z veřejné soutěže, z reklamní soutěže nebo z reklamního slosování, pokud se nejedná o spotřebitelskou loterii podle zvláštního právního předpisu, a cena ze sportovní soutěže v hodnotě nepřevyšující 10 000 Kč.

[5]

4.1.4. Základ daně a daňová ztráta

Základem daně je částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období, za které se pro účely daně z příjmů fyzických osob považuje kalendářní rok, přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud není stanoveno jinak.

U poplatníka, kterému plynou ve zdaňovacím období souběžně dva nebo více druhů příjmů, je základem daně součet dílčích základů daně zjištěných podle jednotlivých druhů příjmů.

Pokud podle účetnictví, daňové evidence nebo podle záznamů o příjmech a výdajích přesáhnou výdaje příjmy, je rozdíl ztrátou. Daňovou ztrátu lze odečíst od základu daně nejdéle v 5 zdaňovacích obdobích následujících bezprostředně po období, za které se daňová ztráta vyměřuje.

Základ daně se snižuje o nezdánitelné částky základu daně a o odčitatelné položky. [5]

4.1.5. Nezdánitelná část základu daně

Pro rok 2005 platí, že základ daně se sníží o částky:

- a) Základní nezdánitelná částka 38 040 Kč ročně na poplatníka – základní nezdánitelná částka se nekrátí, odčítá se celá, i když např. příjmy plynou poplatníkovi pouze část zdaňovacího období (poplatník začal podnikat až koncem roku, student ukončil studium a od října nastoupil do pracovního poměru). O tuto částku sníží základ daně i daňový nerezident;
- b) 21 720 Kč ročně na manželku (manžela) žijící s poplatníkem v domácnosti, pokud nemá vlastní příjmy přesahující za zdaňovací období 38 040 Kč, je-li manželka (manžel) držitelkou průkazu ZTP/P, zvyšuje se částka 21 720 Kč na dvojnásobek,
- c) 7 140 Kč ročně, pobírá-li poplatník částečně invalidní důchod,
- d) 14 280 Kč ročně, pobírá-li poplatník plný invalidní důchod,
- e) 50 040 Kč ročně, je-li poplatník držitelem průkazu ZTP/P,
- f) 11 400 Kč ročně u poplatníka po dobu, po kterou se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, a to až do dovršení věku 26 let nebo po dobu prezenční formy studia v doktorském studijním programu, který poskytuje vysokoškolské vzdělání až do dovršení věku 28 let. [5]

4.1.6. Sazba daně

Pro rok 2005 platí, že:

- daň ze základu daně sníženého o nezdanitelnou část základu daně a odčitatelné položky od základu daně zaokrouhleného na celá sta Kč dolů činí:

Základ daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	109 200	15 %	
109 200	218 400	16 380 Kč + 20 %	109 200 Kč
218 400	331 200	38 220 Kč + 25 %	218 400 Kč
331 200	a více	66 420 Kč + 32 %	331 200 Kč

Tabulka č. 1: Sazby daně z příjmů fyzických osob

Z této tabulky je zřejmé, že sazba daně se progresivně zvyšuje až k poslednímu pásmu, pak roste lineárně. Po výpočtu základu daně se tento základ zaokrouhluje na celé stovky dolů. Z něho pak pomocí sazeb daně vypočteme daň z příjmů fyzických osob. Tato daň se pak stává daňovou povinností. [5]

4.2. Daň z příjmů právnických osob

4.2.1. Poplatníci daně z příjmů právnických osob

- poplatníky daně z příjmů jsou osoby, které nejsou fyzickými osobami, a i organizační složky státu podle zvláštního právního předpisu.
- od daně se osvobozuje ústřední banka České republiky.
- poplatníci, kteří mají na území České republiky své sídlo nebo místo svého vedení, mají daňovou povinnost, která se vztahuje na příjmy plynoucí ze zdroje na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí.
- poplatníci, kteří nemají na území České republiky své sídlo, mají daňovou povinnost, která se vztahuje pouze na příjmy ze zdrojů na území České republiky. [5]

4.2.2. Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím je:

- a) kalendářní rok
- b) hospodářský rok
- c) období od rozhodného dne fúze nebo převodu jmění na společníka nebo rozdělení obchodní společnosti nebo družstva do konce kalendářního roku nebo hospodářského roku, ve kterém byly fúze nebo převod jmění na společníka anebo rozdělení zapsány v obchodním rejstříku, nebo
- d) účetní období, pokud je toto účetní období delší než nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců.

[5]

4.2.3. Předmět daně

Předmětem daně jsou příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. Předmětem daně nejsou:

- a) příjmy získané nabytím akcií, zděděním nebo darováním nemovitosti nebo movité věci anebo majetkového práva,
- b) příjmy získané s vydáním pohledávky.

U poplatníků, kteří nejsou založeni nebo zřízeni za účelem podnikání jsou předmětem daně vždy příjmy z reklam.

[5]

4.2.4. Základ daně

Základem daně je rozdíl, o který příjmy převyšují výdaje (náklady), a to při respektování jejich věcné a časové souvislosti v daném zdaňovacím období.

Pro zjištění základu daně se vychází:

- a) z výsledku hospodaření (zisk nebo ztráta),
- b) z rozdílu mezi příjmy a výdaji u poplatníků, kteří nevedou účetnictví.

[5]

4.2.5. Sazba daně a výpočet daňové povinnosti

Sazba daně činí 26% pokud není stanoveno jinak Tato sazba daně se vztahuje na základ daně snížený o položky uvedené v novele zákona, který zaokrouhluje na celé tisíci koruny dolů. Sazba daně 26% je účinná od 1. ledna 2005, od 1. ledna 2006 činí sazba daně 24%.

Pomocí této sazby daně vypočteme daň z příjmů právnických osob. Tato daň se stává daňovou povinností. [5]

4.2.6. Položky odčitatelné od základu daně jsou následující:

- od základu daně lze odečíst daňovou ztrátu, která vznikla a byla vyměřena za předchozí zdaňovací období nebo část, a to nejdéle 5 zdaňovacích období následujících bezprostředně po období, za které se daňová ztráta vyměřuje.
- od základu daně lze dále odečíst 30 % výdajů vynaložených na výuku žáků ve studijních a učebních oborech středních odborných učilišť a učebních oborech učilišť.
- od základu daně lze odečíst 100% výdajů (nákladů), které poplatník vynaložil v daném zdaňovacím období. [5]

4.2.7. Sleva na dani

- 18 000 za každého zaměstnance se zdravotním postižením
- 60 000 za každého zaměstnance se změněnou pracovní schopností s těžším postižením.
- 6 000 na vyživované dítě žijící s poplatníkem v domácnosti [5]

4.2.8. Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob

Daňové přiznání je povinen podat každý, jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, přesáhly 15 000 Kč, pokud se nejedná o příjmy od daně osvobozené nebo o příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně.

Daňové přiznání je povinen podat i ten, jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmu fyzických osob, nepřesáhly 15 000 Kč, ale vykazuje daňovou ztrátu. [5]

IV. Aplikační část

5. Vybrané účetní operace oděvní firmy Stylas s.r.o.

Firma se zabývá výrobou dámské i pánské konfekce pro tuzemsko i zahraničí, zaměstnává 57 lidí, vede podvojný účetnictví a je plátcem daně.

V bakalářské práci popisují tři nejvíce používané účetní případy, uvádím možné postupy řešení, porovnám všechny varianty a navrhnou nejlepší řešení účetního případu pro firmu Stylas.

5.1. Odpis plánovaného nákupu programu Accumark a kreslicího plotteru

5.2. Pojistné na sociální zabezpečení a následné zaúčtování

5.3. Účtování služebních cest a následné zaúčtování

5.1. Odpis plánovaného nákupu programu AccuMark a kreslicího plotteru

5.1.1. Odpisování majetku

Problematika odpisování majetku je jedním z nejdůležitějších problémů správného stanovení základu daně z příjmu a potažmo i daně samotné. Jeho podstatou je postupné přenášení hodnoty (ceny) majetku, získaného koupí či jiným způsobem, do nákladů (výdajů), přičemž dochází k ovlivňování výše základu daně několik let, dokud nedojde k úplnému odepsání hodnoty (ceny) majetku. Stejným způsobem se postupuje při zhodnocení majetku (rekonstrukcí, modernizací, stavebními úpravami atd.)

Je třeba vždy umět správně rozlišit, zda jde o majetek, jehož pořízení lze zaúčtovat do nákladů (výdajů) a jednorázově tak snížit základ pro odvod daně z příjmů, či o majetek, který je nutno odpisovat a ovlivňovat tím základ daně několik let.

Z hlediska významné ekonomické úlohy odpisů jsou vytvořena přesná pravidla, kterými se odpisování majetku řídí. Tato pravidla jsou uvedena v Zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů a v jeho novelách. Třiašedesátá, přímá novelizace zákona o daních

z příjmů zákonem č. 669/2004 Sb. přinesla s účinností od 1. 1. 2005 některé podstatné změny, při kterých došlo především ke zkrácení doby odpisování – viz příloha č. 6 [6]

Členění odpisovaného majetku z daňového hlediska:

1. Hmotný majetek
2. Nehmotný majetek
3. Jiný majetek
4. Pohledávky [6]

5.1.2. Odpisy hmotného majetku

Hmotným majetkem se pro účely tohoto zákona rozumí

- a) samostatné movité věci, popřípadě soubory movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením, jejichž vstupní cena je vyšší než 40 000 Kč a mají provozně-technické funkce delší než jeden rok,
- b) budovy, domy a byty nebo nebytové prostory vymezené jako jednotky zvláštním předpisem,
- c) stavby, s výjimkou provozních důlních děl, drobných staveb na pozemcích určených k plnění funkcí lesa, oplocení sloužícího k zajišťování lesní výroby a myslivosti, které je drobnou stavbou,
- d) pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než tři roky
- e) základní stádo a tažná zvířata,
- f) jiný majetek např. technické zhodnocení a výdaje na otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť, technické rekultivace. [5]

5.1.3. Odpisy nehmotného majetku

Pro účely tohoto zákona se odepisují zřizovací výdaje, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software, ocenitelná práva a jiný majetek, který je veden v účetnictví jako nehmotný majetek vymezený zákonem o účetnictví, pokud byl nabyt úplatně, vkladem

společníka nebo tichého společníka nebo člena družstva, přeměnou darováním nebo zděděním, nebo vytvořen vlastní činností za účelem obchodování s ním, nebo k jeho opakovanému poskytování, a vstupní cena je vyšší než 60 000Kč a doba použitelnosti je delší než jeden rok. [5,7]

5.1.4. Postup při odpisování:

1. Stanovení vstupní ceny, ta může být:
 - a) pořizovací cena - cena, za kterou byl majetek pořízen a náklady s jeho pořízením související.
 - b) vlastní náklady – u hmotného majetku vytvořeného vlastní činností přímé náklady, vynaložené na výrobu nebo jinou činnost, a nepřímé náklady, které se vztahují k výrobě nebo jiné činnosti.
 - c) hodnota nesplacené pohledávky – vstupní cenou hmotného majetku se rozumí hodnota nesplacené pohledávky, zajištěné převodem práva, a to u hmotného movitého majetku, který zůstává ve vlastnictví věřitele.
 - d) reprodukční pořizovací cena – cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje.
 - e) cena stanovená pro účely daně dědické, darovací.
 - f) hodnota technického zhodnocení – rekonstrukce, modernizace, stavební úprava.
2. Okamžik uvedení majetku do užívání – od kdy je možno začít odpisovat
3. Stanovení výše odpisů a metody odpisování, zavedení inventární karty [6,7]

Příklad:

V srpnu 2005 Firma Stylas zakoupí program AccuMark v.8, který urychluje konstrukci stříhů, umožňuje snadné stupňování, ihned provede kalkulaci, urychluje polohování a spoří materiál. Pro následný výstup, např. vykreslení stříhové polohy, je možno využít kreslicí polotter HP DesignJet 5500, šířka až 152 cm, obsahuje podavač na role, podavač samostatných listů, stříhač, koš na média.

Firma si může vybrat nejvýhodnější variantu odpisování programu a polteru ze tří možností, a to:

- varianta A – rovnoměrné odpisování bez navýšení v prvním roce odpisování, viz. Tabulka odpisů – příloha č.7
- varianta B - rovnoměrné odpisování se zvýšením odpisu v prvním roce odpisování o 10%, viz. Tabulka odpisů – příloha č.7
- varianta C – zrychlené odpisování, viz. Tabulka odpisů – příloha č.7

V následující části jsou vypočítány všechny varianty přicházející k řešení, a u nejvhodnější varianty je uveden způsob zaúčtování v podvojném účetnictví. Na konci obou příkladů je zhotovena inventární karta, která se archivuje pro účely auditu a kontroly z finančního úřadu.

a) Možnosti odpisování software:

Odpisovaný majetek: program AccuMark

Pořizovací cena: 150.000,- bez DPH

Odpisová skupina: 1

Varianta A: rovnoměrné odpisování bez navýšení v prvním roce odpisování

$$OD_1 = \frac{VC \cdot ROS}{100} = \frac{150\,000 \cdot 20}{100} = 30\,000,-$$

$$OD_2 = \frac{VC \cdot ROS}{100} = \frac{150\,000 \cdot 40}{100} = 60\,000,-$$

$$OD_3 = \frac{VC \cdot ROS}{100} = \frac{150\,000 \cdot 40}{100} = 60\,000,-$$

Zaúčtování odpisu:

Odpisování začíná v měsíci, ve kterém byl majetek nakoupen, tedy v srpnu. Odpisová částka pro první rok odpisování se vydělí počtem měsíců v roce a tím dostaneme hodnotu, kterou zaúčtujeme na příslušný účet dle „Účtového rozvrhu“ – příloha č.8

Výpočet částky k zaúčtování dle výše uvedeného postupu:

$$30\ 000 : 12 = 2\ 500,-$$

<u>551 – Odpisy majetku</u>	<u>078 – Oprávky nehmotného investičního majetku</u>
1. 2 500,-	1. 2 500,-

Varianta B: rovnoměrné odpisování se zvýšením odpisu v prvním roce odpisování o 10%

$$OD_1 = \frac{VC \cdot ROS}{100} = \frac{150\ 000 \cdot 30}{100} = 45\ 000,-$$

$$OD_2 = \frac{VC \cdot ROS}{100} = \frac{150\ 000 \cdot 35}{100} = 52\ 500,-$$

$$OD_3 = \frac{VC \cdot ROS}{100} = \frac{150\ 000 \cdot 35}{100} = 52\ 500,-$$

Varianta C: zrychlené odpisování

$$OD_1 = \frac{VC}{k_1} = \frac{150\ 000}{3} = 50\ 000,- \quad ZC = 150\ 000 - 50\ 000 = 100\ 000,-$$

$$OD_2 = \frac{2 \cdot ZC}{(k - r)} = \frac{2 \cdot 100\,000}{4 - 1} = 67\,000,- \quad ZC = 100\,000 - 67\,000 = 33\,000,-$$

$$OD_3 = \frac{2 \cdot ZC}{(k - r)} = \frac{2 \cdot 33\,000}{4 - 2} = 33\,000,-$$

Seznam zkratk: OD - odpis

VC – vstupní cena

ROS – roční odpisová sazba

k – koeficient pro zrychlené odpisování

r – počet let, po které byl již majetek odpisován

ZC – zůstatková cena

Inventární karta:

Název	Software AccuMark – dlouhodobý nehmotný majetek
Hodnota	150 000.- bez DPH
Odpisová skupina	1
Doba odpisování	3 roky
Způsob odpisování	rovnoměrné odpisování bez navýšení v prvním roce odpisování
Počet měsíců odpisování	36

b) Možnosti odpisování kreslicího plotteru:

Odpisovaný majetek: kreslicí plotter HP DesignJet 5500

Pořizovací cena: 470.000,- bez DPH

Odpisová skupina: 2

Varianta A: rovnoměrné odpisování bez navýšení v prvním roce odpisování

$$OD_1 = \frac{VC \cdot ROS}{100} = \frac{470\,000 \cdot 11}{100} = 51\,700,-$$

$$OD_2 = \frac{VC \cdot ROS}{100} = \frac{470\,000 \cdot 22,25}{100} = 104\,575,-$$

$$OD_3 = \frac{VC \cdot ROS}{100} = \frac{470\,000 \cdot 22,25}{100} = 104\,575,-$$

$$OD_4 = \frac{VC \cdot ROS}{100} = \frac{470\,000 \cdot 22,25}{100} = 104\,575,-$$

$$OD_5 = \frac{VC \cdot ROS}{100} = \frac{470\,000 \cdot 22,25}{100} = 104\,575,-$$

Zaúčtování odpisu:

Odpisování začíná v měsíci, ve kterém byl majetek nakoupen, tedy v srpnu. Odpisová částka pro první rok odpisování se vydělí počtem měsíců v roce a tím dostaneme hodnotu, kterou zaúčtujeme na příslušný účet dle „Účtového rozvrhu“ – příloha č.8

Výpočet částky k zaúčtování dle výše uvedeného postupu:

$$51\,700 : 12 = 4\,308,-$$

551 Odpisy majetku

1. 4 308,-

082 Oprávky ke strojům a zařízením

1. 4 308,-

Varianta B: rovnoměrné odpisování se zvýšením odpisu v prvním roce odpisování o 10%

$$OD_1 = \frac{VC \cdot ROS}{100} = \frac{470\,000 \cdot 21}{100} = 98\,700,-$$

$$OD_2 = \frac{VC \cdot ROS}{100} = \frac{470\,000 \cdot 19,75}{100} = 92\,825,-$$

$$OD_3 = \frac{VC \cdot ROS}{100} = \frac{470\,000 \cdot 19,75}{100} = 92\,825,-$$

$$OD_4 = \frac{VC \cdot ROS}{100} = \frac{470\,000 \cdot 19,75}{100} = 92\,825,-$$

$$OD_5 = \frac{VC \cdot ROS}{100} = \frac{470\,000 \cdot 19,75}{100} = 92\,825,-$$

Varianta C: zrychlené odpisování

$$OD_1 = \frac{VC}{k_1} = \frac{470\,000}{5} = 94\,000,- \quad ZC = 470\,000 - 94\,000 = 376\,000,-$$

$$OD_2 = \frac{2 \cdot ZC}{(k-r)} = \frac{2 \cdot 376\,000}{6-1} = 150\,400,- \quad ZC = 376\,000 - 150\,400 = 225\,600,-$$

$$OD_3 = \frac{2 \cdot ZC}{(k-r)} = \frac{2 \cdot 225\,600}{6-2} = 112\,800,- \quad ZC = 225\,600 - 112\,800 = 112\,800,-$$

$$OD_4 = \frac{2 \cdot ZC}{(k-r)} = \frac{2 \cdot 112\,800}{6-3} = 75\,200,- \quad ZC = 112\,800 - 75\,200 = 37\,600,-$$

$$OD_5 = \frac{2 \cdot ZC}{(k-r)} = \frac{2 \cdot 37\,600}{6-4} = 37\,600,-$$

Inventární karta:

Název	plotter HP DesignJet 5500 – dlouhodobý hmotný majetek
Hodnota	470 000.- bez DPH
Odpisová skupina	2
Doba odpisování	5 let
Způsob odpisování	rovnoměrné odpisování bez navýšení v prvním roce odpisování
Počet měsíců odpisování	60

Závěr:

Srovnala jsem varianty rovnoměrného odpisování bez navýšení v prvním roce odpisování, rovnoměrné odpisování se zvýšením odpisu v prvním roce odpisování o 10% a zrychlené odpisování. Porovnáním všech možných variant odpisování, jsem vybrala pro firmu tu nejvýhodnější s ohledem na příznivé ovlivnění hospodářského výsledku.

Vzhledem k plánovanému nárustu výroby až v příštím roce, **doporučuji v obou případech rovnoměrné odpisování** bez navýšení v prvním roce odpisování. Z důvodu snížení daňového základu až v nadcházejících letech, což ovlivní také hospodářský výsledek.

5.2. Pojistné na sociální zabezpečení a následné zaúčtování

Pojistné je příjmem státního rozpočtu a je upraveno zákonem č. 589/1992 Sb., v platném znění.

Pojistné zahrnuje:

- pojistné na nemocenské pojištění
- pojistné na důchodové pojištění
- příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

5.2.1. Poplatníci pojistného

Poplatníky pojistného jsou:

- organizace, (tj. právnické nebo fyzické osoby, které zaměstnávají více než 25 osob)
- malé organizace, (tj. právnické nebo fyzické osoby, které zaměstnávají alespoň 1 zaměstnanec a nejsou organizacemi)
- osoby samostatně výdělečně činné
- osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění

[8]

5.2.2. Vyměřovací základ

Vyměřovacím základem je:

- u zaměstnance úhrn příjmů zúčtovaných mu organizací nebo malou organizací v souvislosti s výkonem zaměstnání, které zakládá účast na nemocenském pojištění a příjmy zúčtované mu organizací nebo malou organizací v souvislosti se zaměstnáním, které zakládá účast na nemocenském pojištění
- u zaměstnance v pracovním vztahu uzavřeném podle cizího práva úhrn příjmů zúčtovaných mu organizací nebo malou organizací v souvislosti s tímto pracovním vztahem
- u organizace nebo malé organizace částka odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jejich zaměstnanců

- u osoby samostatně výdělečně činné částka, kterou si určí, ne však méně než 40 % příjmu ze samostatné výdělečné činnosti v roce 2004, 45 % příjmu ze samostatné výdělečné činnosti v roce 2005 a od roku 2006 50 % příjmu ze samostatné výdělečné činnosti, a to po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení
- u osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění částka, kterou si určí, nejméně však měsíčně neomezená částka pro výpočet důchodu platná k 1. lednu kalendářního roku, ve kterém se pojistné na důchodové pojištění platí. [8]

5.2.3. Sazby pojistného

Sazby pojistného z vyměřovacího základu činí:

- u organizace a malé organizace 26 %, z toho
 - = 3,3 % na nemocenské pojištění
 - = 21,5 % na důchodové pojištění
 - = 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti
- u zaměstnanců 8 %, z toho
 - = 1,1 % na nemocenské pojištění
 - = 6,5 % na důchodové pojištění
 - = 0,4 % na státní politiku zaměstnanosti
- u osob samostatně výdělečně činných 29,6 %, z toho
 - = 28 % na důchodové pojištění
 - = 1,6 % na státní politiku zaměstnanosti
 - (pokud jsou dobrovolně účastné nemocenského pojištění 4,4 % na nemocenské pojištění)
- u osob dobrovolně účastných důchodového pojištění
 - = 28 % na důchodové pojištění [8]

Příklad:

Zaměstnanec má v březnu 2005 na výplatním pásku – příloha č. 11 - hrubou mzdu 10 568,- Kč. Z této částky zaplatí firma určité procento místní okresní správě sociálního zabezpečení a to:

- jako zaměstnavatel:

3,3 % na nemocenské pojištění, tzn. 3,3 % z 10 568,- Kč = 317,- Kč
21,5 % na důchodové pojištění, tzn. 21,5 % z 10 568,- Kč = 2 272,- Kč
1,2 % na státní politiku zaměstnanosti, tzn. 1,2 % z 10 568,- Kč = 127,- Kč
2 716,- Kč

- za zaměstnance:

1,1 % na nemocenské pojištění, tzn. 1,1 % z 10 568,- Kč = 116,- Kč
6,5 % na důchodové pojištění, tzn. 6,5 % z 10 568,- Kč = 687,- Kč
0,4 % na státní politiku zaměstnanosti, tzn. 0,4 % z 10 568,- Kč = 43,- Kč
846,- Kč

$$2\ 716 + 846 = 3\ 562,- \text{ Kč}$$

Zaúčtování pojistného:

Jedná-li se o měsíc březen, tak se zaúčtování provede na začátku měsíce dubna, vypočítanou částku zaúčtujeme na příslušný účet dle „Účtového rozvrhu“ – příloha č.8

<u>336 Zúčtování s institucemi soc. zabezpečení</u>	<u>221 BÚ</u>
1. 3 562,-	1. 3 562,-

Závěr:

Firma Stylas musí ze zákona odvádět příslušnou částku za každého zaměstnance místní okresní správě sociálního zabezpečení. Protože je tato povinnost dána ze zákona a jeho porušení se trestá vysokými sankcemi, **doporučuji firmě přehledné vedení účetnictví a včasnou platbu příslušné místní okresní správě sociálního zabezpečení.** Tak se firma vyhne jakýmkoliv komplikacím při odvodu pojistného.

5.3. Účtování služebních cest a následné zaúčtování

5.3.1. Směrnice

Směrnicí poskytuje firma Stylas cestovní náhrady při pracovních cestách a při změnách místa výkonu práce:

- a) zaměstnancům v pracovním poměru
- b) zaměstnancům činných na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr

Pracovní cestou se rozumí cesta k výkonu práce do jiného místa než je pravidelné pracoviště. Není-li stanoveno jinak rozumí se pravidelným pracovištěm sídlo firmy. Zahraniční pracovní cestou se rozumí doba pracovní cesty z České republiky do zahraničí, v zahraničí a ze zahraničí do České republiky. Každý zaměstnanec musí při uplatnění náhrad vyplnit formuláře, které jsou součástí této směrnice.

5.3.2. Formuláře

Formuláře je povinen každý pracovník uplatňující náhrady vyplnit a odevzdat odpovědnému pracovníkovi, jinak není oprávněn náhrady nárokovat.

Formulář:

- cestovní náhrady
- prokázaných jízdných výdajů
- prokázaných výdajů na ubytování

- stravné
- prokázaných nutných výdajů

5.3.3. Náhrady při pracovní cestě

Zaměstnavatel určí místo nástupu pracovní cesty, dobu trvání, způsob dopravy a ukončení pracovní cesty. Všechny důležité údaje o pracovní cestě se zapisují do cestovního příkazu – *příloha č. 9* nebo do formuláře cestovních náhrad – *příloha č. 10*

Zaměstnanci přísluší tyto náhrady:

- a) prokázaných jízdních výdajů
- b) prokázaných výdajů na ubytování
- c) stravné
- d) prokázaných nutných výdajů

5.3.4. Stravné

Za každý kalendářní den pracovní cesty přísluší zaměstnanci stravné:

- a) trvá-li pracovní cesta: 5 – 12 hodin 64,- Kč
- c) trvá-li pracovní cesta: 12 – 18 hodin 97,- Kč
- d) trvá-li pracovní cesta: déle než 18 hodin 152,- Kč

5.3.5. Náhrady za používání silničních motorových vozidel při pracovních cestách

Není-li užito silniční motorové vozidlo zaměstnavatele, přísluší zaměstnanci firmy náhrada za každý 1 km u osobního vozidla 3,50 Kč a náhrada za spotřebované pohonné hmoty.

Náhrada za spotřebované pohonné hmoty přísluší zaměstnanci ve výši vypočtené z cena pohonné hmoty prokázané zaměstnancem a spotřeby pohonné hmoty vozidla vypočtené aritmetickým průměrem z údajů uvedených v technickém průkazu.

Příklad:

Majitel firmy Stylas jezdí pravidelně na veletrh Styl a Kabo do Brna, tedy dvakrát ročně, svým osobním automobilem a stráví zde 7 hodin.

Pro výpočet cestovného potřebujeme znát korunové vyjádření na jeden kilometr jízdy soukromým vozidlem, což vypočítáme:

Výpočet korunového vyjádření výdajů na jeden kilometr jízdy u soukromého automobilu:

Spotřeba ve městě: 7,8 l/100 km

Spotřeba při 90 km/h: 4,5 l/100 km

Spotřeba kombinovaná: 5,7 l/100 km

Průměrná spotřeba se vypočítá: $(7,8 + 4,5 + 5,7) : 3 = 6 : 100 = 0,06$

K výpočtu použijeme cenu pohonných hmot, která je uvedena na platebním dokladu od čerpací stanice v den pracovní cesty, tedy: Diesel 27,20 Kč.

Variabilní částka: $0,06 \times 27,20 = 1,632 = 1,60$ - cena za pohonné hmoty na 1 kilometr

Variabilní částka se připočítá k fixní částce, která je ze zákona stanovena částkou 3,50 Kč.

Celkový ukazatel spotřeby činí 5,10 Kč na ujetý kilometr, který si podnikatel může uplatnit do výdajů.

Trasa: Hodonín – Brno - Hodonín = 130km x 5,10 = **663,- Kč**

Čas strávený na pracovní cestě: 7 hodin, z toho vyplývá, že nárok na stravné činí **64,- Kč**.

Cestovné = 663 + 64 = **727 Kč**

Zaúčtování cestovného:

Vypočtené cestovné zaúčtujeme na příslušný účet dle „Účtového rozvrhu“ – příloha č.8

<u>221 Pokladna</u>	<u>512 Cestovné</u>
1. 727,-	1. 727,-

Závěr:

Pro méně časté používání automobilu ve firmě je vhodné použití soukromého vozidla. Firma však nesmí ještě zapomenout zaplatit silniční daň, která se platí jednou ročně do 15. 12. nebo čtvrtletně. Neplatí se celá částka, ale jen určitá část, podle dnů na pracovních cestách.

Bude-li mít firma **vysoké výnosy** a bude-li si chtít snížit daňovou povinnost, pak bych **doporučila koupi firemního automobilu**, jehož celá hodnota se postupně odepíše, dle určitých pravidel.

V. Závěr

V bakalářské práci jsem aplikovala vybrané problémy účetnictví v návaznosti na daň z příjmů u oděvní firmy Stylas. Pomocí teoretických poznatků jsem v aplikační části analyzovala tři důležité účetní případy, které musí firma řešit nejen jako účetní operace, ale i s ohledem na jejich daňový efekt.

Teoretická část bakalářské práce je rozdělena na dvě části a to na část týkající se účetnictví a na část věnovanou daním. V první části jsem nejprve definovala úlohu účetnictví v informační soustavě firmy, popsala jsem podstatu i zásady podvojného účetnictví, funkce a obecná ustanovení účetnictví. V druhé teoretické části jsem se zaměřila hlavně na daně, jejich rozdělení, na zásady daně z příjmů fyzických a právnických osob a na daňové přiznání.

Teoretické znalosti jsem poté použila v aplikační části u firmy Stylas s.r.o., která se zabývá výrobou dámské i pánské konfekce pro tuzemsko i zahraničí, je fyzickou osobou, vede podvojně účetnictví a je plátcem daně, zaměstnává 57 lidí a díky plánovanému nákupu dalšího potřebného strojového vybavení očekává nárůst výroby v nadcházejících obdobích.

V aplikační části podrobně analyzuji tři účetní operace, se kterými se firma často setkává. Jedná se o odpisování hmotného i nehmotného majetku, zde je vzhledem k současné situaci podniku výhodnější použití rovnoměrné metody odpisování. U příkladu s pojistným na sociální zabezpečení jsem firmě doporučila včasnou platbu pojistného. A u třetího příkladu zaměřeného na účtování cestovného doporučuji koupit firemního automobilu k služebním cestám.

Všechny výše uvedená doporučení směřují k optimalizaci daňové zátěže a firma Stylas je může ihned použít k zlepšení hospodářské situace.

Seznam použitých symbolů

DPH – daň z přidané hodnoty

MD – má dáti

PO – právnická osoba

FO – fyzická osoba

ZTP/P – zvláště těžké postižení s potřebou průvodce

OD - odpis

VC – vstupní cena

ROS – roční odpisová sazba

k – koeficient pro zrychlené odpisování

r – počet let, po které byl již majetek odpisován

ZC – zůstatková cena

Literatura

- [5] Novotný M., Daňové zákony – úplná znění platná v roce 2005, NEWSLETTER, Ostrava, 2004
- [7] Pele V., Daňové odpisy po novele 2005, GRADA Praha, 2005
- [6] Procházková D., Odpisy majetku, MIRAGO Ostrava, 1999
- [8] Úplné znění, Zákon o pojistném (k 1. 1. 2005), ASPY
- [4] Úplné znění, Zákon o účetnictví (k 1. 1. 2005), ASPY
- [2] Zlámal J.: Jednoduché účetnictví ve zdravotnictví, VÚP Olomouc, 2000
- [1] Zlámal J.: Účetnictví, VÚP Olomouc, 2001
- [3] Zlámal J.: Základy účetnictví pro právníky, VÚP Olomouc, 2000

Seznam příloh

Příloha č.1. Faktura přijatá

Příloha č.2. Dodací list – ČR

Příloha č.3. Dodací list - EU

Příloha č.4. Příjmový a výdajový pokladní doklad

Příloha č.5. Faktura vydaná

Příloha č.6. Tabulka doby odpisování

Příloha č.7. Tabulky ročních odpisových sazeb

Příloha č.8. Účtový rozvrh

Příloha č.9 Cestovní příkaz

Příloha č.10 Cestovní náhrady

Příloha č.11 Výplatní lístek